14.11.2022

Eduskunnan talousvaliokunta
Valiokuntakanslian sihteeri Nina Moisio
Tav@eduskunta.fi

Asiantuntijalausuntopyyntö E 140/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: Energian hätätoimet; kaasun solidaarisuusasetus

LUT-yliopiston lausunto
” Energian hätätoimet; Komission ehdotus neuvoston asetukseksi solidaarisuuden edistämiseksi koordinoiduilla kaasun hankinnoilla, kaasun rajat ylittävässä vaihdannassa sekä luotettavilla hintaindekseillä (kaasun solidaarisuusasetus)”

Taustaa

Ukrainan sota ja sitä edeltävät toimet ovat aiheuttaneet merkittäviä haasteita maakaasun saatavuudelle Euroopassa. Jotkut jäsenmaat olivat merkittävimmin riippuvia maakaasusta. Suomi on pysty-nyt toimimaan, vaikka ennen pääosaa tuonnista vastaava putkikaasun toimitus Venäjältä katkaistiin keväällä. Maakaasun käyttöä on merkittävästi pystytty vähentämään.

Suomi on myös kyennyt toimimaan niin, että maakaasun saatavuus on kyetty turvaamaan vaikkakin alennetulla tasolla.

Tavoite

EU on asettanut tavoitteen, jossa neuvoston asetuksella tehdään toimia solidaarisuuden edistämiseksi koordinoiduilla kaasun hankinnoilla, kaasun rajat ylittävässä vaihdannassa sekä luotettavilla hintaindekseillä (kaasun solidaarisuusasetus), COM (2022) 549 final.

EU on ollut riitainen eikä yhteishankintoja ole haluttu tehdä. Vastaavasti rahaa ei ole haluttu käyttää yhteisen kaasuinfrastruktuurin kehittämiseksi. Olisi kaikkien kannalta hyvä asia, jos kansalliset intressit saataisiin laimeammiksi ja yhteistyö paremmaksi.

Osa vastustuksesta heijastaa sitä, että jäsenmaat eivät halua antaa lisää valtaa komissiolle esim. järjestämään omia kaasunhankintojaan, koska kokevat energiaturvallisuuden tärkeäksi.

Suomen kanta

LUT-yliopisto tukee valtioneuvoston esittämää kantaa ja toteaa että koska Suomen tilanne on hyvä ja maakaasu ei ole strategisesti merkittävä polttoaine jatkossa, niin isoja varaumia ei komission ehdotuksiin kannata tehdä.

LUT-yliopisto ei kuitenkaan tue ehdotusta hintasäännöstelystä, joka ei ole hyvä tapa markkinoiden kannalta vaikuttaa polttoaineen hintoihin. Selkeämpi tapa on tarvittaessa harjoittaa subventiota.

Lausunnon on laatinut LUT-yliopiston asiantuntija, professori Esa Vakkilainen.

Juha-Matti Saksa
rehtori